

عنوان مقاله:

ساختارشناسی وریشه یابی علل عدم وجودگنبد مساجد شیراز از صدر اسلام تا دوره قاجار

محل انتشار:

همایش ملی عمران، معماری و ادبیات (نگاهی به گذشته، دریاچه ای به آینده) (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

الهام بهبود - دانشجوی دکترای معماری، پردیس بین الملل کیش دانشگاه تهران، کیش، ایران، مدرس دانشگاه فنی و حرفه ای

ویدا عیسی خانی - مدرس گروه معماری دانشگاه فنی و حرفه ای، شیراز، ایران

سیداحسان شاه امیریان - مدرس گروه معماری دانشگاه فنی و حرفه ای، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

مساجد تاریخی شیراز در دوران متمدنی پس از اسلام دارای الگوهایی تقریباً همشکل و یکسان بوده اند که با توجه به موقعیتهای مختلف گذرهای همجواری و بافت موجود، تغییراتی در کالبد و ساختار پلان این بناها ایجاد شده است. با این وجود شاخصه اصلی و مشترک موجود در این مساجد، عدم وجود گنبد در تمامی آنهاست؛ با وجود اینکه گنبد در معماری مساجد علاوه بر دارا بودن یک نقش آیینی، از مهمترین عناصری است که جزء لاینفک مساجد ایران را تشکیل میدهد. هدف این مقاله واکاوی دلایل عدم وجود گنبد در مساجد تاریخی شیراز میباشد با توجه به این مهم که این شهر در استان فارس و مهد حکومت ساسانی بوده و بهترین بناهای گنبددار تاریخی در آن وجود دارد. روش تحقیق از نوع توصیفی تحلیلی است که با بررسی اطلاعات بدست آمده از طریق کتابخانه و اسناد به بررسی نقش گنبد در بناهای تاریخی قبل از اسلام در استان فارس و شهر شیراز پرداخته و موضوع مورد نظر را تحلیل و بررسی کرده است. در روند این پژوهش، کالبد مساجد شیراز مورد تحلیل قرار گرفت و پس از دستیابی به الگوی مشترک بین این مساجد در نهایت این نتیجه حاصل شد که وجود گنبد در استان فارس و به تبع آن شهر شیراز از دوران قبل از اسلام دارای دو ویژگی خاص بوده و علاوه بر اینکه بعنوان عنصری اساسی در بنای آتشکده بشمار میآمده، در بنای کاخهای ساسانی نیز نمادی از شکوه و عظمت را تداعی میکرده که بهمین دلیل در شهر شیراز تا قرنهای متمدنی این ذهنیت نسبت به عنصر گنبد وجود داشته و به دلیل مهمترین مبانی اسلام «ساده زیستی»، این عنصر در بنای مساجد بکار گرفته نشده است.

کلمات کلیدی:

گنبد، شبستان، مساجد شیراز، آتشکده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1317542>

